

EL CONCENTRAT CULTURAL DELS OCTUBRE

La cultura, la crítica, el silenci

Com ja anunciàvem, del 22 al 26 d'octubre, a València, la concessió dels premis Octubre ha arrossegat, com una estela, una sèrie d'activitats més o menys directament relacionades amb la literatura i els sa-raus. Obrí el foc, el dia 22, la inauguració del nou local de Tres i Quatre, amb la presentació del nou llibre de Fuster, *Punts de meditació*.

El local, d'unes dimensions mitjanes tirant a reduïdes, era ple de gom a gom de lletraferits, periodistes i polítics de l'arc extraparlamentari. A les converses es barrejaven eleccions, més o menys desestimades convergències esquerranes, oposicions a càtedra i ben informades llistes d'escriptors antològats en les diferents publicacions del ram. Subhastes, intrigues, vanitats... Vicent Alonso, director de *Daina*, revista literària d'imminent aparició, desflorava públicament la margarida de les ofertes editorials; Jaume Pérez Montaner propagava la mediterraneïtat, i Ferran Torrent, el tigre de Catalunya Ràdio, aprofitava per fer l'escaient panegíric del seu *Penja els guants Buchana*, nova incursió del cap del gabinet de premsa de la Conselleria de Ciscar en la literatura recreativa. Enmig de l'allau, la humana envergadura de Manuel Muñoz sobrevolava els assistents amb atenta elegància.

Quico Mira presentà el llibre de Fuster, i aquest, en un parlament brevíssim, ens convidà a mantenir els ulls atents i l'esperit crític despert i actiu. Una invitació que valdria la pena tenir ben present.

Possiblement, la millor frase de la nit correspongué a l'editor Eliseu Climent, tot recordant la inauguració, el 1968, de la primera llibreria Tres i Quatre, també amb un llibre de Fuster: «Hem canviat de local, però seguim estant al mateix lloc.» En efecte, algunes coses han canviat, la gentada és major, i les expectatives, els comentaris i els abillaments, són més frívols. Fuster, però segueix recomanant-nos esperit crític, un lúcid patriotisme, l'honradesa...

L'endemà, la taula redona al voltant de la *Crítica de la nació pura*, de

La Setmana dels Octubre, tot i amb els seus alts i baixos, ha concentrat i enriquit l'oferta cultural a València. Els destinataris, però, no han estat sempre a l'altura dels actes.

Enric Sòria

Dalt, el debat sobre «La nació pura». Guia, Cahner, Cucó i Garcia, en plena esgrima. Baix, Fuster signa meditacions a Tres i Quatre.

Mira quedà una mica deslluïda per l'absència, involuntària, de l'autor. Així, la cosa desembocà en una mal dissimulada sessió de boxa verbal, que era el que el respectable, que omplia la sala, volia.

Josep Guia, després d'algunes precisions d'interés sobre el llibre, es dedicà a llançar soflames abrاندades, mentre Alfons Cucó practicava amb estoïcisme el seu filigranant toreig de saló senatorial davant un auditori francament a la contra. Ernest Garcia es desentengué ben aviat d'aquestes guerres guerregjades i Max Cahner complí certament amb moderació. Tot plegat, una pena.

El dia 24 al matí, al saló d'actes de la facultat de filologia, es féu la presentació de tres obres d'atractiu: *La insolent sàtira antiga*, de Ricard Blasco, editada per un Ajuntament de Xàtiva en vena d'encerts, és un treball que estudia la literatura popular valenciana de tipus satíric, des del segle XV fins a la guerra civil. A més d'omplir una llacuna bibliogràfica lamentable, l'obra, en paraules d'Antoni Ferrando, és el millor treball de Ricard Blasco; el cim, per ara, de la seua tasca d'historiador.

Si l'antologia d'assaig realitzada per Vicent Salvador amb finalitat clarament divulgativa no va suscitar massa polèmica, algunes veus comentaren el plantejament, potser massa crític, de l'antologia de poesia *La vella pell de l'alba*, a cura d'Antònia Cabanilles. Sobretot al pròleg. Aquest, però, és tan discretament just, que en altres latituds menys acostumades a l'encensada general resultaria més pacat que un acudit de sagristia. Un altre tema és el de les absències, justificadíssimes, i el d'algunes més que discutibles presències.

La vesprada del dia 24 s'iniciava el III Col·loqui d'Historiadors i Crítics de Llengua Catalana al saló d'actes de la facultat de Filologia de València. Dissortadament, una sèrie de circumstàncies atziagues deslluï en part un col·loqui la importància del qual no ha estat ben compresa pels lletrats i els artistes locals.

De primer, l'imprevist retard del tren de Barcelona on viatjava la plana major dels participants impedí la celebració de la primera jornada. Ignasi Riera, Andreu Alfaro, Esther Tusquets i Romà de la Calle, en breus intervencions, aprofitaren per esbossar la temàtica del col·loqui.

L'endemà, de matí, s'iniciaren els tallers de treball i, a la vesprada, Joan Perucho analitzà amb matisos i

cites escollides la història de la col·laboració entre literats i plàstics. Després, a poqueta nit, una taula redona miscel·lània cloïa les sessions del col·loqui. Hi assistiren Joan Navarro, Salvador Jàfer, Josep Marí, Ricard Creus, Ricard Vaccaro i Esther Boix. Literats i plàstics, doncs, alhora, provaren de definir les relacions entre imatge i paraula.

Ni Viladecans, ni Comadira, ni Palàcios; tot en una sessió, i massa de pressa; amb una assistència de públic valencià, a la terra, segons diuen,

dels artistes, avergonyidora per miagrada i per silenciosa; fins i tot al comunicat final del col·loqui se'n faria una patètica referència.

Poc a veure, doncs, tot plegat, amb la crònica que aparegué, de mà d'una insigne ploma local que brillà a tot arreu *por su ausencia*, en un mitjà informatiu d'un cert abast. I és que, com tots sabem, l'exactitud és un luxe tipogràfic.

La veu de Joan Fuster, esperit crític, es perd a València en un desert de tinta. □

NIT DELS OCTUBRE, CARES LLARGUES SOCIALISTES

El vi de la Reyna i el míting d'Eliseu

La celebració del sopar dels Octubre ha estat marcada enguany pel discurs de l'editor-patrocinador, una anàlisi sobre la situació nacional del país que canvià de color algunes cares

Manuel Muñoz

Doncs, ves per on, l'acudit favorit en el darrer sopar dels Octubre, sens dubte més prestigiós que d'altres, va ser que Maria Consuelo Reyna, que va formar part d'un jurat fa molts anys —abans de la reconversió, que diria Eliseu Climent—, hi tornava a assistir. ¿Com? No directament, sinó a través del vi, una coneguda marca valenciana amb la qual —diuen— té vinculacions familiars.

Però això no va ser res si ho comparem amb la sorpresa que va suposar el fet que el premi d'assaig «Joan Fuster» quedàs desert, encara que no era la primera vegada que això passava. I quan, al final del sopar, i després d'intervencions de tots els colors a propòsit de l'homenatge al PSV, tots pensaven que res no trencaria la normalitat, Eliseu Climent, el promotor dels premis, que sempre havia mantingut una actitud d'aparèixer en un discret segon pla, va despatxar un míting de clausura que es va guanyar una divisió d'opinions.

La norma és que siga Fuster qui pronuncie les paraules de clausura, el qual sempre s'hi nega quan li ho demanen, però a última hora sempre hi havia accedit. Enguany no va ser ai-

JORDI VICENT

xí, de manera que Eliseu va fer cap al micròfon i va anar d'un pam que demanàs el vot.

L'Eliseu de les nits dels Octubre té sempre un paregut —llunyà, sens dubte— amb Groucho Marx, amb el